

PROJECTE DONES TRENCANT AMB LA PRECARIETAT

1. PRESENTACIÓ

1.1. Definició del projecte

Precàries - Dones trencant amb la precarietat és un projecte que s'orienta a promoure l'empoderament i la millora de la qualitat de vida de les dones de la ciutat de Barcelona que viuen en situació de precarietat.

1.2. Necessitat a la qual dona resposta el projecte

Moltes de les persones que viuen en situació de precarietat no compleixen amb els requeriments formals que normalment es relacionen amb la pobresa o l'exclusió social. Un exemple són les persones que, malgrat estar ocupades al mercat laboral, no poden gaudir d'unes condicions mínimes de vida digna. De fet, el no complir amb els criteris clàssics de persones en situació de pobresa pot provocar una dificultat per part de les administracions públiques a l'hora de detectar les seves demandes i donar-hi resposta.

Tal i com s'explica a l'Estratègia contra la Feminització de la Pobresa i la Precarietat 2016-2024 (EFPP) de l'Ajuntament de Barcelona, les dones s'enfronten a múltiples limitacions respecte la seva capacitat de sortir de la pobresa, i aquestes limitacions tenen molt a veure amb la situació de precarietat en què es troben. Concretament, l'EFPP explica com la precarietat expressa noves situacions que no es manifesten només a partir de la pobresa econòmica:

"Tot i que la precarietat està estretament lligada a les condicions laborals i a la seva degradació, avui dia engloba també altres aspectes de la vida de les persones que no estan només vinculats amb el mercat de treball formal. Així, inclou la situació de les persones en tots els treballs, siguin o no remunerats, la carència de temps o la falta d'harmonització, la impossibilitat de portar a terme una vida plena per manca d'oportunitats o per obstacles generats per desigualtats —de gènere, d'origen, de classe, de diversitat funcional, etc.—, tot i ser, sovint, persones més formades que generacions anteriors. A més, en moltes ocasions la precarietat en la vida de les dones s'expressa en situacions d'estrès, de submissió, en la detecció d'un minvament de la capacitat de participació i fins i tot en un procés de desempoderament"¹.

També l'Estratègia d'inclusió i reducció de les desigualtats socials de Barcelona 2017-2027 destaca la necessitat de l'Ajuntament de Barcelona d'abordar el problema de la precarietat:

"La noció i les situacions de precarietat prenen força en aquest context de crisi multidimensional. Més enllà dels elements de desigualtat econòmica i d'exclusió social vinculats de manera especial al món laboral, el ventall de problemàtiques entorn a l'empitjorament de la salut, la manca o l'accés dificultós a un habitatge de qualitat, la crisi de les cures, la pobresa energètica i de temps personal o per participar en la societat perfilen noves vulnerabilitats que han de ser tingudes en consideració per l'acció de les administracions públiques"².

¹ Estratègia contra la Feminització de la Pobresa i la Precarietat, pàg. 5:

<http://ajuntament.barcelona.cat/premsa/wp-content/uploads/2016/06/Estrat%C3%A8gia-contra-la-feminitzaci%C3%B3-de-la-pobresa-DEF.pdf>

² L'Estratègia d'inclusió i reducció de les desigualtats socials de Barcelona 2017-2027 (Desembre 2017), pàg. 9:

<http://www.bcn.cat/barcelonainclusiva/ca/2018/2/DocumentEstrategiainclusio170118DEF.pdf>

Així, en tant que la precarietat aboca a la pobresa, cal treballar amb les dones que, en la seva diversitat, viuen situacions de precarietat. Per fer-ho, és necessari conèixer com es manifesta la precarietat en funció de cada perfil, generar eines orientades a la millora de les condicions de vida d'aquestes dones i projectar canvis en les estructures que sustenten la precarietat. Això permetrà a l'Ajuntament de Barcelona establir eines i circuits específics d'abordatge que permetin actuar sobre aquestes cada cop més esteses situacions de precarietat.

1.3. Finalitat

La finalitat del projecte és doble:

- Aprofundir en el coneixement de les situacions de precarietat de les dones de Barcelona per tal de millorar l'actuació municipal al respecte.
- Mobilitzar i posar en acció recursos estructurals i personals per tal de promoure l'empoderament de les dones en situació de precarietat.

2. MARC INSTITUCIONAL

Precàries - Dones trencant amb la Precarietat s'insereix dins de l'Estratègia contra la Feminització de la Pobresa i la Precarietat (2016-2024). L'EFPP té per finalitat la **reducció de la pobresa i la precarietat de les dones a la ciutat de Barcelona a mig i a llarg termini**, posant l'accent tant en les arrels del procés, com en els instruments i les mesures per combatre els seus aspectes més estructurals. **Dones trencant amb a Precarietat** forma part d'un dels àmbits d'actuació que es troben a Ciutat de Drets, l'apartat de **Condicions socials bàsiques, l'empoderament i la participació sociopolítica de les dones**, ja que busca *impulsar projectes i programes dirigits a oferir i facilitar eines a les dones per a la seva autoorganització*.

A la vegada, **Dones trencant amb la precarietat** donarà resposta a:

- El **Pla per la Justícia de Gènere (2016-2020)**, que s'orienta a acabar amb les desigualtats de gènere a la ciutat.
- L'**Estratègia d'inclusió i reducció de les desigualtats socials de Barcelona (2017-2027)**, que proposa com un dels pilars del Model Social de Barcelona la construcció d'una ciutat socialment justa i feminista. **Precàries - Dones trencant amb la precarietat** encaixa amb la seva línia estratègica 1 ("Reducir la desigualtat en la distribució de la renda i garantir els drets socials, en especial l'accés a l'habitatge, l'ocupació de qualitat i les necessitats bàsiques") i la seva línia estratègica 3 ("Enfortir i articular els serveis i les xarxes relacionals i comunitàries de suport facilitadores de l'apoderament personal i col·lectiu").
- El **Pla d'Actuació per l'Ocupació de Barcelona (2018)**, que promou actuacions per donar resposta a dos objectius molt vinculats amb la finalitat de **Dones trencant amb la precarietat**: millorar l'ocupabilitat de les persones, i renovar i ampliar programes dirigits a persones en risc i/o situació de vulnerabilitat o d'exclusió social.

- L'actuació núm. 29 del **Pla d'Adolescència i Joventut 2017-2021** de Barcelona, consistent en la realització de l'"Estudi qualitatiu propositiu sobre 'dones joves, mercat de treball i precarietat'".
- Per últim, **Dones trencant amb la Precarietat** és un projecte que es troba dins els tres darrers **Plans de Desenvolupament de Districte** (PDE) elaborats a la ciutat: Sants – Montjuïc, Sant Martí i Horta Guinardó.

3. DESCRIPCIÓ DEL PROJECTE

El projecte es divideix en 3 objectius operatius, cadascun dels quals engloba diferents objectius específics:

3.1. Objectius operatius

- OO1. Facilitar l'empoderament de les dones en situació de precarietat.
- OO2. Promoure la millora de la situació social i laboral de les dones.
- OO3. Aprofundir en el coneixement de les situacions de precarietat femenina.

3.2. Objectius específics

OO1. Facilitar l'empoderament de les dones en situació de precarietat.

- Fomentar la creació d'una xarxa de suport mutu entre les dones que participen al projecte.
- Acompanyar en la presa de consciència de les pròpies capacitats i dels recursos disponibles incidint en la millora de l'autoestima i l'autoconfiança.
- Facilitar la identificació i l'anàlisi de les diferents variables que afecten i condicionen la pròpia situació, fomentant la descoberta d'estratègies de superació individuals i col·lectives.
- Impulsar la concreció d'accions per al canvi relatives a les diferents dimensions de la vida.

OO2. Promoure la millora de la situació social i laboral de les dones.

- Promoure la posada en pràctica d'accions per al canvi i la millora de la pròpia situació en relació a la dimensió personal i social.
- Fomentar la definició d'un projecte professional i/o d'emprenedoria que permeti la millora de la situació laboral de les dones.
- Garantir un acompanyament en la valoració del procés realitzat.

OO3. Aprofundir en el coneixement de les situacions de precarietat femenina.

- Recollir informació tant quantitativa com qualitativa sobre les situacions de precarietat de les dones participants en el projecte.
- Sistematitzar els aprenentatges extrets al llarg del procés (necessitats, estratègies de resistència i resiliència, demandes en relació als serveis públics...).

3.3. Principis rectors

La metodologia de treball proposada té en compte en tot moment la perspectiva de gènere, agafa el feminisme com a referència per al desplegament de les actuacions. Es basa en un enfocament constructivista, desplega les accions amb les dones a partir d'abordatge integral de la seva situació i pren com a referència els models de professionalització i competències en la definició tant del grup destinatari com de les accions. Per últim, també incorpora, de manera transversal a la seva actuació, l'empoderament com a eix vertebrador.

3.4. Factors d'incidència

El projecte aborda 3 factors principals d'incidència en les situacions de precarietat de les dones de la ciutat:

- **FACTORS ESTRUCTURALS:** Variables que tenen a veure amb el context social, polític i econòmic que ens afecten directament però que no poden ser modificades per la persona a títol individual. Estan relacionades amb amb la conjuntura econòmica i del mercat laboral, les polítiques econòmiques i socials i els factors de discriminació existents.
- **FACTORS PERSONALS:** Factors individuals que tenen a veure amb cada persona en relació a la seva trajectòria vital, al seu currículum formatiu i laboral, a la seva actitud i predisposició davant un possible procés de canvi i millora, i en relació a la xarxa de recursos de suport generada en el propi entorn.
- **FACTORS COMPETENCIALS:** Aquells coneixements, capacitats, habilitats, destreses i/o actituds dels que disposen les persones que han desenvolupat al llarg de la vida per tal de resoldre de manera eficient les diferents situacions, tan personals com laborals, amb les que s'han anat trobant.

4. DESTINATÀRIES

Les destinatàries d'aquest projecte són **totes aquelles dones dels diferents barris de la ciutat de Barcelona que actualment viuen en situació de precarietat**, tant si estan en situació de desocupació, com si estan en situació ocupades.

5. TERRITORIS

Aquest projecte busca posar llum sobre la problemàtica de la precarietat laboral a cada districte i treballar en com revertir-la. Es vol treballar des del barri partint de la coproducció amb espais de dones i de gènere.

Territorialment el projecte s'adreçarà a dones de quatre barris de Barcelona:

- **Sants Centre** (preferentment dones joves)
- **La Verneda**
- **Carmel**
- **Bon Pastor**

6. AGENTS MUNICIPALS IMPLICATS

Per tal de garantir l'èxit del projecte és necessari comptar amb la col·laboració de la xarxa de tècniques i tècnics que treballen al Districte i als barris, concretament:

Districte:

- Tècnica de feminismes. (Districte)
- Tècnic/a de barri.
- Conselleres de feminismes
- Conseller/a de barri

Pla de Barris:

- Cap de projecte de Pla de Barris (Foment de Ciutat)
- Responsable d'economia

Barcelona Activa:

- Responsable de PDE
- DO de Projectes Integrals
- DO de Programes Transversals
- DO d'Innovació Socioeconòmica

Alhora, és necessari treballar amb aquelles **direccions i departaments municipals que tenen incidència territorial:**

- Direcció de Feminismes i LGTBI. Especialment els PIADs.
- Centres de Serveis Socials (Drets Socials)
- Energies comunitàries (Acció comunitària)
- Departament de Joventut

7. PROPOSTA D'INTERVENCIÓ

Per tal d'implementar el projecte **Dones trencant amb la Precarietat** es configuraran 4 grups de treball, un a cadascun dels barris on es territorialitzarà el projecte (Sants Centre, la Verneda, el Carmel i Bon Pastor), amb la participació d'unes 10-15 dones per cada grup aproximadament. En total es realitzaran 18 sessions grupals, la qual cosa implicarà un compromís d'entre 2-3 hores setmanals per part de cada dona participant. També es portaran a terme entrevistes individuals de seguiment.

El projecte consta de 3 fases, concretades en els 3 Objectius Operatius exposats anteriorment, i diversos Objectius Específics. Les dues primeres fases són consecutives, mentre que la tercera fase és transversal a tot el procés. Dins de cada fase es realitzarà una sèrie d'accions, a partir de la qual s'han establert uns resultats esperats. Tota aquesta informació es recull al següent quadre operatiu:

	OBJECTIUS OPERATIUS	OBJECTIUS ESPECÍFICS	FASE DE TREBALL I ACCIONS	Principals Resultats Esperats
FASE 1. REFLEXIÓ	OBJECTIU OPERATIU 1: <i>Facilitar l'empoderament de les dones en situació de precarietat.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Fomentar la creació d'una xarxa de suport mutu entre les dones que participen al projecte. 	F1. ACCIÓ 1: Creació de vincles de grup.	<ul style="list-style-type: none"> Les dones generen sentit de pertinença al grup i l'identifiquen com a motor de canvi.
		<ul style="list-style-type: none"> Acompanyar en la presa de consciència de les pròpies capacitats i dels recursos disponibles incidint en la millora de l'autoestima i l'autoconfiança. 	F1. ACCIÓ 2: El rescat competencial.	<ul style="list-style-type: none"> Les dones identifiquen el seu capital competencial. Les dones reconeixen de manera explícita una millora en la seva autoestima.
		<ul style="list-style-type: none"> Facilitar la identificació i l'anàlisi de les diferents variables que afecten i condicionen la pròpia situació, fomentant la descoberta d'estratègies de superació individuals i col·lectives. 	F1. ACCIÓ 3: Anàlisi de les dimensions vitals. F1. ACCIÓ 4: Referents per al canvi.	<ul style="list-style-type: none"> Les dones reflexionen al voltant de la seva situació en relació a les diferents dimensions de la seva vida. Les dones coneixen recursos, alternatives i estratègies de superació (individuals i col·lectives) per fer front a canvis en les diferents dimensions vitals.
		<ul style="list-style-type: none"> Impulsar la concreció d'accions per al canvi relatives a les diferents dimensions de la vida. 	F1. ACCIÓ 5: La definició del meu pla d'acció per al canvi.	<ul style="list-style-type: none"> Les dones elaboren el seu propi "Pla d'Acció per al Canvi".
FASE 2. ACCIÓ PER AL CANVI	OBJECTIU OPERATIU 2: <i>Promoure la millora de la situació social i laboral de les dones.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Promoure la posada en pràctica d'accions per al canvi i la millora de la pròpia situació en relació a la dimensió personal i social. 	F2. ACCIÓ 6: Accions per al canvi.	<ul style="list-style-type: none"> Les dones emprenen accions de canvi en a la dimensió personal i social. Les dones milloren la pròpia situació personal i social.
		<ul style="list-style-type: none"> Fomentar la definició d'un projecte professional i/o d'emprenedoria que permeti la millora de la situació laboral de les dones. 	F2. ACCIÓ 7: Projecte Professional i/o d'emprenedoria	<ul style="list-style-type: none"> Les dones defineixen el seu projecte professional a curt, mig i llarg termini. Les dones concreten el seu projecte d'emprenedoria. Es duen a terme les accions de derivació als recursos laborals de ciutat per a que les dones puguin executar els seus projectes professionals i/o d'emprenedoria.
		<ul style="list-style-type: none"> Garantir un acompanyament en la valoració del procés realitzat. 	F2. ACCIÓ 8: Acompanyament a l'acció. F2. ACCIÓ 9: Accions de tancament.	<ul style="list-style-type: none"> Les dones reben suport per desplegar les actuacions previstes en el seu "Pla d'Acció per al Canvi". Les dones avaluen la seva participació al projecte i prenen consciència dels objectius aconseguits així dels que queden pendents. Les dones identifiquen el seu grau de satisfacció vers el projecte.
FASE 3. RECOLLIDA D'INFORMACIÓ	OBJECTIU OPERATIU 3: <i>Aprofundir en el coneixement de les situacions de precarietat femenina.</i>	<ul style="list-style-type: none"> Recollir informació tant quantitativa com qualitativa sobre les situacions de precarietat de les dones participants en el projecte. 	F3. ACCIÓ 10: Informes territorials	<ul style="list-style-type: none"> S'han generat 4 informes territorials sobre la precarietat femenina a cada barri.
		<ul style="list-style-type: none"> Sistematitzar els aprenentatges extrets al llarg del procés (necessitats, estratègies de resistència i resiliència, demandes en relació als serveis públics...). 	F3. ACCIÓ 11: Informe global	<ul style="list-style-type: none"> S'ha generat un informe global que aglutini tots els aprenentatges extrets als 4 territoris on s'ha implementat el projecte.

8. TEMPORALITZACIÓ

El cronograma aproximat del projecte en base a les 3 fases de treball plantejades és el següent:

FASE	ACCIÓ	MESOS							
		1	2	3	4	5	6	7	8
0	Creació del grup								
1	ACCIÓ 1: <i>Creació de vincles de grup.</i>								
1	ACCIÓ 2: <i>El rescat competencial.</i>								
1	ACCIÓ 3: <i>Anàlisi de les dimensions vitals.</i>								
1, 2	ACCIÓ 4: <i>Referents per al canvi.</i>								
1	ACCIÓ 5: <i>La definició del meu pla d'acció per al canvi.</i>								
2	ACCIÓ 6: <i>Accions pel canvi.</i>								
2	ACCIÓ 7: <i>Projecte Professional i/o d'emprenedoria</i>								
2	ACCIÓ 8: <i>Acompanyament a l'acció.</i>								
2	ACCIÓ 9: <i>Accions de tancament.</i>								
3	ACCIÓ 10: <i>Informes territorials</i>								
3	ACCIÓ 11: <i>Informe global</i>								

9. RESULTATS ESPERATS

Els resultats esperats del projecte seran:

- **En la part d'investigació:**
 - Informe sobre les situacions estructurals, socials i personals que provoquen la precarietat en les dones subjectes del projecte, tant sobre els 4 territoris on es durà a terme el projecte, com globalment.
 - Disseny de models de treball per al trencament i sortida de la situació de precarietat a partir de la pròpia experiència i iniciativa de les dones.
 - Definició d'actuacions de l'administració pública necessàries per a la plena realització d'aquest treball.
- **En la part d'acció/intervenció:**
 - Pla de treball individual de les dones participants en el projecte per trencar amb les causes de la situació de precarietat.
 - Accions impulsades per les dones en la línia del pla de treball dissenyat.
 - Impacte a curt, mig i llarg termini en el trencament de la situació de precarietat de les dones segons el pla de treball (mesura d'aquest impacte).

10. RECURSOS NECESSARIS

Els recursos estimats per dur a terme el projecte són els següents:

Personals:

- ✓ **Personal del DTG.**
Gestió i coordinació: 5 hores setmanals per projecte.
- ✓ **Referent del Projecte del DTG (POM).**
Persona de referència del grup.
Suport a l'organització de les sessions i logística.
Suport a la dinamització.
20 hores setmanals per projecte
- ✓ **Dinamitzadora externa.** Disseny dels continguts i dinamització dels grups.
4 hores setmanes per projecte. 2 hores per treball grupal i 2 hores per sessions individuals o preparacions.

Materials: Materials de suport a la dinamització.

Espais: Espai de referència al Districte (Centre Cívic, Casal o altre).

Servei de cures: Es proporcionarà un espai o servei de cures sota demanda per a la persona que ho sol·liciti per fer possible la seva assistència a les sessions.

Transport: Es garantirà que en cas de necessitar utilitzar el transport públic, aquest no tingui cap cost per a la participant.

Beca d'assistència: Compensació econòmica pel temps dedicat a la participació en el projecte.